

Nr 51

Av herr Larsson, Ake, m. fl., om upprättande av ett tekniskt läroverk i Karlskoga.

(Lika lydande med motion nr 84 i Andra kammaren)

I sin petitaframställning för budgetåret 1962/63 har överstyrelsen för yrkesutbildning föreslagit att nya tekniska läroverk upprättas på sju orter, däribland Karlskoga. Överstyrelsen hänvisar därvid till en av Karlskoga stad verkställd utredning beträffande befolkningsunderlag och näringsliv inom det beräknade upptagningsområdet.

Departementschefen konstaterar vid behandlingen av framställningen att, även om en snabb utbyggnad av fackgymnasierna i och för sig måste anses angelägen, den av överstyrelsen föreslagna utbyggnadstakten ger anledning till tveksamhet. Totala antalet intagningsavdelningar ökade läsåret 1961/62 med 40, och den för budgetåret 1962/63 planerade vidare utbyggnaden av de tekniska läroverken innebär att dessa skulle tillföras ytterligare 29 intagningsavdelningar.

Med hänsyn härtill och till svårigheten att rekrytera kompetenta lärare i tekniska matematiska, och naturvetenskapliga ämnen är det diskutabelt, om utbildningsorganisationen under en så kort period som två år bör expandera i den omfattning, som överstyrelsens förslag innebär.

Utifrån bl. a. dessa synpunkter har departementschefen icke ansett sig kunna i full utsträckning acceptera överstyrelsens förslag för nästa budgetår om upprättandet av nya tekniska läroverk utan förordar, att tre nya tekniska läroverk får upprättas i Hässleholm, Stockholm och Kiruna. Huruvida tekniska läroverk bör inrättas också på de fyra andra av överstyrelsen föreslagna orterna — Karlskoga, Motala, Nyköping och Sandviken — torde få övervägas i samband med anslagsprövningen för ett följande budgetår.

Av överstyrelsens för yrkesutbildning framlagda budgetförslag synes knappast framgå, att planerna på inrättandet av ett tekniskt läroverk i Karlskoga redan avancerat så långt, att man där varit beredd att redan våren 1962 sätta i gång byggandet av det nya läroverket i staden. Ett uppskov med beslutet om att staden skall få ett tekniskt läroverk kommer därför, såsom redovisas i det följande, att försätta icke blott de kommunala myndigheterna i en synnerligen brydsam situation.

Redan våren 1960 väcktes frågan om förläggning av högre teknisk utbildning till Karlskoga, varvid denna lämpligen kunde startas som filial-

verksamhet till Örebro högre tekniska läroverk. De kommunala myndigheterna ställde sig positiva till förslaget, vilket dock förföll, sedan styrelsen för Örebro läroverk uttalat att frågan om parallellavdelningar i Karlskoga tills vidare borde få vila.

I oktober samma år återkom överstyrelsen för yrkesutbildning med en förfrågan, vari man framhöll att, ifall Karlskoga vidhöll sitt tidigare uttalade intresse för förläggning av högre teknisk utbildning till staden, borde en undersökning verkställas angående rekryteringsunderlaget för ett tekniskt läroverk i staden.

Skolstyrelsen beslöt verkställa utredning, vilken presenterades i april 1916. I denna konstaterades, att erforderligt rekryteringsunderlag finnes för inrättandet av ett tre-linjigt tekniskt läroverk i staden. Utredningen kunde även visa, att industri och hantverk är den dominerande näringsgrenen inom upptagningsområdet, att den sysselsätter drygt 60 procent av den förvärvsarbetande befolkningen samt att ingenjörbehovet inom Karlskoga med omnejd är synnerligen stort. Enbart vid de båda huvudföretagen i Karlskoga och Degerfors — AB Bofors och Degerfors järnverk — finnes f. n. omkring 800 anställda ingenjörer med läroverks- och instituttsingenjörutbildning.

Redan innan utredningen om inrättandet av ett tekniskt läroverk i Karlskoga igångsattes, pågick ritningsarbetet med en tidigare godkänd och lokalbehovsprövad kommunal teknisk skola omfattande tre linjer. Denna skall inrymma en befintlig maskinteknisk fackskola. Då landstinget i Örebro län några år tidigare beslutat om uppförande av en central verkstads skola i Karlskoga, träffades en överenskommelse mellan staden och landstinget innebärande att de båda skolorna skulle placeras på samma tomt, varvid vissa lokaler skulle kunna utnyttjas gemensamt.

Utredningen om inrättandet av ett tekniskt läroverk visade, att vid detta borde med hänsyn till näringslivets behov och förekommande linjer vid närmast belägna läroverk i första hand inrättas en maskinteknisk och en elektroteknisk facklinje. Då dessa linjer beslutats även för den kommunala tekniska skolan, ifrågasattes om inte de båda skolorna ur byggnadsteknisk synpunkt borde samordnas till en skolenhet. Härigenom skulle onödiga investeringar undvikas, de dyrbara laboratorielokalerna kunna utnyttjas gemensamt och mera effektivt.

Förslaget om en samordning av de båda skolorna diskuterades med vederbörande statliga myndigheter, vilka uttalade sin tillfredsställelse däröver. Vid dessa diskussioner betonades även nödvändigheten av att Karlskoga forcerade arbetet med uppförandet av den gemensamma skolanläggningen, att ett tekniskt läroverk skulle vara inrättat i staden 1962 och att den nya läroverksbyggnaden skulle stå beredd att ta emot eleverna senast läsåret 1963/64.

De kommunala myndigheterna har uppgjort följande tidsschema för uppförandet av den nya skolanläggningen. (Beträffande byggnaderna se bifogade skiss.)

	Laboratorie- byggnad	Administrations- byggnad	Gymnastik Bespisning
Igångsättande av projektering	1/6 -61	Mellan	1/1 -62
Utbjudande av anbud	1/1 -62	de båda	1/1 -63
Igångsättande av byggnation	1/3 -62	övriga	1/3 -63
Bygget färdigt	1/7 -63		1/7 -64

I stort sett har man lyckats hålla det uppgjorda tidsprogrammet. Successivt som ritningarna färdigställts, har dessa företetts för granskning av och diskussion med vederbörande myndigheter. Arbetet med uppförandet har därvid avancerat så långt, att utbudande av anbud på uppförandet av laboratoriebyggnaden förestår. Själva bygget skulle därvid kunna igångsättas i slutet av våren 1962. De kommunala myndigheterna har redan anslagit erforderliga medel för uppförandet av hela anläggningen, kostnadsberäknad till 9—10 milj. kr.

Ett avbrott i arbetet kommer att få synnerligen tråkiga konsekvenser i flera avseenden. Som framgår av bifogade karts-kiss är vissa lokaler gemensamma för såväl tekniska läroverket, kommunala tekniska skolan, centrala verkstadsskolan som en kommunal yrkesskola samt husmodersskola. Hit hör bespisinglokaler, gymnastikanläggning, administrationslokaler med rektorexpeditioner, läraravdelning, elevbibliotek, skolläkarmottagning m. fl. utrymmen. Dessa har dimensionerats med hänsynstagande till att de skall utnyttjas av personal och elever vid samtliga skolor. Samma sak gäller även fysik- och kemiinstitutionerna, vilka skall kunna disponeras av elever vid samtliga skolformer, således även av centrala verkstadsskolan. Detta gäller även vissa andra utrymmen för den direkta undervisningen. Kan det ursprungliga programmet icke följas måste ritningarna helt göras om och arbetet med uppförandet av skolanläggningen fördröjas till förfång för samtliga skolor, icke minst den centrala verkstadsskolan, vars lokaler redan är uppförda och där undervisningen redan startat.

Ett avsteg från det ursprungliga lokalprogrammet kommer även att förorsaka Karlskoga stad avsevärda merkostnader. Redan beräknas ca 400 000 kr. ha utlagts på arvoden till arkitekter, konstruktörer och konsulter. En stor del av deras arbete får anses bortkastat, därest skolan skall dimensioneras för ett mindre antal elever än vad ursprungligen tänkts. Laboratorier, lärosalar, bespising- och gymnastik- m. fl. lokaler måste därvid helt ritas om.

Osäkerheten om Karlskoga skall få ett tekniskt läroverk har även en annan och ur vissa synpunkter minst lika allvarlig aspekt. Såsom inled-

ningsvis antydde erbjöds Karlskoga att för läsåret 1960/61 få inrätta filialklasser av Örebro högre tekniska läroverk, vilket förslag dock aldrig kunde realiserats. Innevarande läsår undervisas vid högre allmänna läroverket i staden två filialklasser av första klass av Karlstads tekniska läroverk.

Avsikten har varit att dessa klasser första läsåret skulle organiseras som filialklasser till nämnda läroverk, varefter de fr. o. m. läsåret 1962/63 automatiskt skulle övergå till Karlskoga tekniska läroverk. Några som helst föranstaltningar för att Karlstad efter första läsåret skulle ta emot dessa filialklasser har icke ens diskuterats.

När intresserade elever sommaren 1961 underrättades om att möjligheter till teknisk gymnasieutbildning fanns i Karlskoga fr. o. m. läsåret 1961/62 meddelades de även att de efter första läsåret icke skulle komma att hänvisas till annat läroverk utan få fullgöra sin skolgång i Karlskoga. Det torde till stor del ha varit detta som bidrog till att antalet inträdessökande enbart från Karlskoga blev så stort, trots att meddelandet till eleverna kom ut först under sommarledigheten.

Skolstyrelsen har med anledning av den uppkomna situationen förfrågat sig hur det skall bli med det 60-tal elever som nu undervisas i dessa filialklasser av Karlstads tekniska läroverk. Skall eleverna få gå kvar i Karlskoga eller skall de spridas ut på andra tekniska läroverk? Att oron är stor även bland föräldrar och elever är självklart. Ett besked i för dem negativ riktning kommer att få icke minst ekonomiska konsekvenser för föräldrarna, och de kommer med all säkerhet att känna sig lurade av skolmyndigheterna.

I den sålunda uppkomna situationen synes det därför vara synnerligen angeläget att såväl de kommunala myndigheterna i Karlskoga och eleverna i de nu inrättade filialklasserna som deras föräldrar snarast möjligt får ett sådant besked, att planeringsarbetet med uppförande av ett tekniskt läroverk i Karlskoga kan fortsätta i enlighet med uppgjort program. Härvid bör framhållas, att hela skolanläggningen utformats med sådan flexibilitet att en ändring i nu gällande gymnasieorganisation knappast kommer att skapa större problem för Karlskogas del. Avståndet mellan allmänna gymnasiet och planerat tekniskt läroverk är inte större än att samverkan dem emellan väl kan etableras. Vid planeringsarbetet har även föutsatts att den kommunala tekniska fackskolan kan komma att omorganiseras till ett tekniskt läroverk.

Med återopande av det anförda föreslås,

att, utöver vad departementschefen i VIII. huvudtiteln, 42. Högre tekniska läroverk, föreslår, ett högre tekniskt läroverk i Karlskoga får upprättas fr. o. m. budgetåret 1962/63.

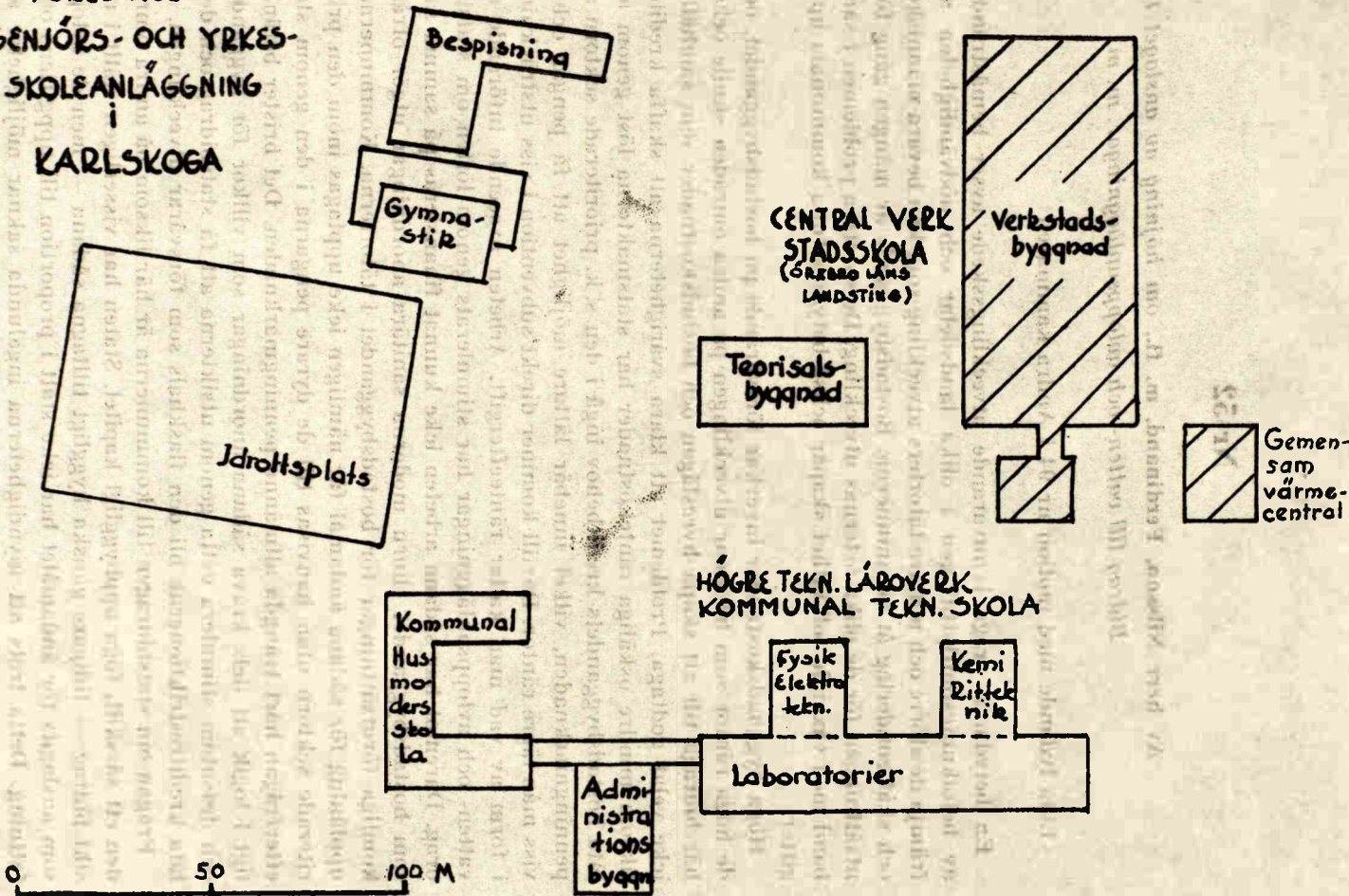
Stockholm den 22 januari 1962

Ake Larsson

Lars Lindahl

Fridolf Wirmark

FÖRESLAGEN
INGENJÖRS- OCH YRKES-
SKOLEANLÄGGNING
I
KARLSKOGA

Motioner i Första kammaren, nr 51 år 1962